

Vláda ľudu? Zdrojom všetkej moci je Boh

Jozef Duháček

6. júla 2023 ✝ **Politika**

Už niekoľko storočí sa v kedysi kresťanskom svete úspešne šíria mylné názory na to, odkiaľ pramení vládna moc a ako má byť vykonávaná. Tieto omyly zhoršuje aj neporozumenie rozdielu medzi zdrojom moci a spôsobom, akým sa vykonávateľ moci vyberá. Napriek tomu sa dočkali všeobecného prijatia, ba viac, dočkali sa povýšenia do úlohy ideálnej formy spravovania štátu a kto si dovoľí nesúhlasiť, stavia sám seba do hľadáčka ideovej polície. Snaha zapáčiť sa svetu, to znamená tým, ktorí svetu vládnu, potom vedie katolíkov k opúšťaniu kresťanských princípov spravovania štátu a nekritickému osvojovaniu si protikresťanských konceptov vlády.

Táto kolaboračná snaha je eufemicky prikrášľovaná nálepkami o umení možného; o hľadaní toho, čo spája; o slobode, zodpovednosti a spolupráci na konzervatívnom základe; hodnotovej politike a mnohými inými. Starozákonný prorok by to najskôr označil ako smilnenie s cudzími bohmi.

Guercino (Giovanni Francesco Barbieri), Boh Otec a anjel

zdroj: wikimedia commons / Google Art Project

Omnis potestas a Deo

Situácia je z katolíckeho pohľadu veľmi jednoduchá. Katolíckeho pohľadu. Konzervativizmus a najmä neokonzervativizmus sú operáciou pod falošnou vlajkou, ktorej cieľom je vystrnadiť katolícke princípy zo spravovania vecí verejných. Takže zvrchovaným vládcom nad všetkým stvorenstvom je Boh. Božie panstvo nad svetom má dvojaký rozmer:(1)

- zvrchovanú vládnu moc – *summam jurisdictionem*
- zvrchované vlastnícke právo – *summum dominium proprietatis*

Prihliadnime teraz k prvému bodu, k najvyššej vládnej moci. Vládnu moc vykonáva panovník tým, že svojim poddaným udeľuje príkazy a zákazy a ich splnenie resp. nedodržanie odmeňuje a trestá.

Bohu patrí neobmedzená vládna moc už z toho dôvodu, že ako Stvoriteľ sveta je zvrchovaným Pánom stvorenstva a „Kráľom nad všetkými kráľmi, Panovníkom nad všetkými panovníkmi“. (2) Celý vesmír je jediným kráľovstvom a jeho neobmedzeným samovládcom, autokratom je Boh a všetko stvorené živé i neživé poslúcha jeho príkazy. (3) Boh je teda jediným a výhradným zdrojom všetkej moci a vlády ľudskej. (4) Boh má a demonštroval moc z ničoho tento svet stvoriť a bezpochyby má moc ho aj zničiť. To z neho robí prameň všetkej moci a autority.

Z toho plynie, že všetci panovníci, mocnári, králi a vládcovia panujú v len v mene Božom, ich moc a vláda nemá pôvod v nich samotných ani v ich poddaných, ale len v jedinom zvrchovanom Bohu, Pánovi všehomíru. Moc svetských panovníkov je len účasťou na všemohúcej moci Božej a ich panovanie je len odleskom a obrazom zvrchovaného panstva, ktoré výlučným právom náleží len Bohu, ako sveta Stvoriteľovi, Zachovávatelovi a Riaditeľovi. Túto pravdu vyjadrovali kresťanskí králi, nazývajúci sa panovníkmi „z milosti Božej“.

Moc, ktorú mocnári vykonávajú teda nie je ich vlastná, ale je to moc im len dočasne zverená. Voči iným mocnárom môžu byť suverénmi, avšak pred Bohom sú len správcami, miestodržiteľmi či námestníkmi a svojim poddaným rozkazujú a vládnu len mocou Božou a v len mene Božom. Božie panovanie je vecne totožné s Božou podstatou a teda je vždy spojené so svätosťou, múdrosťou, milosrdenstvom a spravodlivosťou a tieto vlastnosti musia zdobiť aj panovanie svetských vládarov.

Pre poddaných z toho plynie samým Bohom uložená povinnosť, podriaďiť sa svetskej vrchnosti nie len *in foro externo*, ale aj *in foro interno*, teda vo svedomí, a to vo všetkom, čo sa neprieči Božej vôli.

Pretože všetka moc má svoj počiatok v Bohu, preto vo vlastnom zmysle možno iba Boha menovať samovládcom či autokratom. V tomto zmysle hovorí sv. Pavol, že Boh je jediný Vládca, Kráľ nad kráľmi a Pán nad pánmi. A pretože toto meno (Vládca) patrí iba a len Bohu, ľudskí panovníci, ktorí si ho pripisujú, si vždy istým spôsobom osobujú moc, ktorá im nepatrí ani im nikdy patriť nemôže, veď sú len námestníkmi a miestodržiteľmi Toho, ktorý je pôvodcom a zdrojom všetkej moci a vlády.

Panovník, ktorý žiada, aby poddaní jeho vôľu rešpektovali, bez ohľadu na to, či sa zhoduje s múdrou, dobrotivou, milosrdnou a spravodlivou Božou vôľou, vzbudzuje u svojich poddaných oprávnený odpor. Každá vláda a každá moc prechádza z Boha a iba z Boha na panovníkov jednotlivých krajín, nech už majú zriadenie monarchické, republikánske alebo zmiešané. (5)

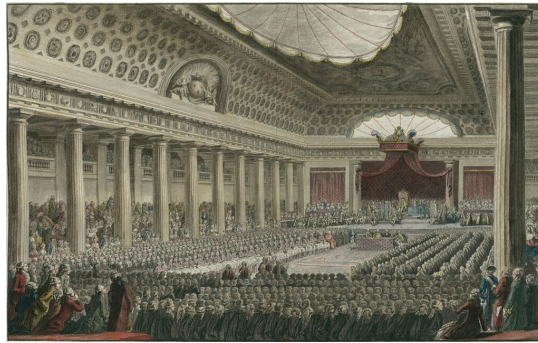
Bez Boha nemajú vládari autoritu. Pretože len v Božej autorite je obsiahnutý dôvod, pre ktorý sú poddaní povinní *in foro interno* poslúchať vládnu moc, tak táto mravná povinnosť mizne, akonáhle vládca začne konať, akoby nebol na Bohu závislý, akoby nebol Bohu zodpovedný za svoju vládu a vydáva príkazy, zákony a nariadenia odporujúce prirodzenému či pozitívnemu zákonu Božiemu.

Bez moci a vlády nie je možné vybudovať žiadnu ríšu, štát a ani žiadne spoločenské zriadenie. Ak však táto moc nemá pôvod a počiatok v Bohu, tak ho musí mať len v ľuďoch a to sa môže stať dvojakým spôsobom.

Moc z ľudu?

Alebo má svoj pôvod vo vládcovi samotnom, alebo má svoj pôvod v ľuďoch, z ktorého potom prechádza na vládcu, ako jej vykonávateľa. V oboch prípadoch sa mení táto moc v obyčajnú svojvôľu, ba neraz i v tyranu. Tyranom je alebo panovník, alebo ľud a ten býva tyranom ešte horším, než akýkoľvek autokratický

panovník. Ľud rád a rýchlo zabúda na to, čo píše sv. Pavol: „Každý nech sa podriadi vyššej moci, lebo niet moci ak nie je od Boha..., preto kto sa protiví svetskej moci protiví sa Bohu.“(6)

Otvárací deň Generálnych stavov, 5. mája 1789 v sále “Grands Salles des Menus-Plaisirs” vo Versailles.

zdroj: wikimedia commons

Ľud potom pokladá sám seba za zdroj všetkej moci a svoje poddanské povinnosti plní, len ak mu z toho plynie nejaký hmotný prospech. Ak sa mu však jeho povinnosti znepáčia, snaží sa ich zbaviť, zvyčajne revolúciou, čo je úplne pochopiteľné, pretože ak sa človek nebojí postaviť proti Bohu, nebojí sa postaviť ani proti štátnej moci a jej reprezentantom a vykonávateľom. Na druhej strane panovníci a vlády, ktoré vznikli z vôle ľudu, len zriedka, ak vôbec, túto vôľu rešpektujú a vládnu zväčša podľa svojej vlastnej vôle. Mohli sme sa o tom presvedčiť už tisíckrát. Dávajú tým mimovoľne celému svetu na známosť, že moc z ľudu, hoc ich vyniesol k moci, nepochádza a možno sa mu beztrešne smiať. A ani najčirší výron moci ľudu – revolúcia –, ktorou ľud celému svetu deklaruje svoju moc, nikdy neskončila inak ako brutálnym násilím proti ľudu, ktorý revolúciu vyvolal a nastolením tyranov, ktorí moc ľudu okliešťa a eliminujú.

Odvrátenie sa od Boha má teda za následok revolučný rozvrat celej spoločnosti, čo história nad slnko jasnejšie dokazuje. Odvodenie všetkej moci a práva z ľudu, bez ohľadu na Boha, prvého a posledného zdroja každej moci, vlády a práva znamená na miesto Bohovlády postaviť ľudovládu.

Ak je však ľud naozaj posledným zdrojom všetkej moci a vlády a teda je absolútne suverénny, potom môže svoju moc a vládu vykonávať podľa svojej ľubovôle. Nech už ľud poveril vykonávaním vlády kohokoľvek, sám je stále jej vlastníkom a môže ju preto ľubovoľne odňať a zveriť niekomu inému.

Keď však ľud, národ či štát, začne odvodzovať poslednú normu svojho života zo svojej vôle, potom sa tým dobrovoľne vzdáva snahy a túžby po dobrách vyšších a duchovných, a pokladá zmyslové dobré a pôžitky za posledný a jediný cieľ svojho života.

Preto demokratická idea z ľudu pochádzajúcej moci, majúca svoj pôvod v odvrátení sa od Boha, je vo svojej podstate tou najhoršou revolúciou a je príčinou nových a nových revolučných zmien, permanentnej revolúcie boriacej všetko. Dejiny demokracie sú dejinami boja proti Cirkvi a proti Bohu. Preto, kým sa ľudstvo opätovne nepresvedčí, kto je jeho najvyšším Pánom a Kráľom, na ktorom závisí všetok jeho život, život rodiny, jednotlivca i štátu vo svojej najvnútornejšej podstate, nebude v srdciach jednotlivcov, rodín, národov či štátov, bohatých, chudobných, zamestnávateľov ani zamestnancov pokoj ani mier.

Pius XI. v encyklike *Ubi arcano Dei consilio* o tom povedal:

Pokoj a mier v lone jednotlivých štátov, ale i v živote celej spoločnosti vôbec, je len vtedy možný, keď panovníci a ich poddaní vo svojom konaní riadia sa presvedčením, že všetka moc tu na svete je len výronom, obrazom a prejavom onej moci, ktorá Bohu ako Stvoriteľovi, Zachovávatel'ovi a Riaditeľovi celého sveta patrí, podľa slov sv. Jána, ktorý vo svojom Zjavení hovorí: „A všetko tvorstvo, ktoré je na nebi i na zemi, pod zemou i na mori, a všetko čo je v nich počul som volať: Tomu čo sedí na tróne a Baránkovi chvála, česť a sláva na veky vekov.“

(7)

Poznámky:

(1) J. Pospíšil, *De Deo uno secundum naturam*.

(2) 1Tim 6,15.

(3) Mt 8,26; Ž103,4;148:8; Bar 3,33.

(4) Rim 13,1; Ef 3,15.

(5) Stockl, *Lehrbuch der Philosophie* 2. ab 5. auf. Mainz 1881.

(6) Rim 13,12; 1Pt 2,13.

(7) Zjv 5,13.

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/vlada-ludu-zdrojom-vsetkej-moci-je-boh/>